

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Агенције за аграрна плаћања Републике Српске
за период 01.01 - 31.12.2023. године**

Број: РВ024-24

Бања Лука, 24.06.2024. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	3
	Извјештај о ревизији усклађености	3
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	4
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	5
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	6
	1. Увод	6
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	6
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	7
	4. Набавке.....	9
	5. Припрема и доношење буџета.....	10
	6. Финансијски извјештаји.....	10
	6.1. Приходи и примици, расходи и издаци	11
	6.1.1. Приходи и примици	11
	6.1.2. Расходи и издаци	11
	6.2. Имовина, обавезе и извори	17
	6.2.1. Нефинансијска имовина.....	17
	6.2.2. Финансијска имовина и разграничења.....	18
	6.2.3. Обавезе и разграничења	18
	6.2.4. Властити извори.....	18
	6.3. Ванбилансна евиденција	19
	6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	19
	6.5. Образложења уз финансијске извјештаје	19

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Агенције за аграрна плаћања Републике Српске који обухватају: Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у главној књизи трезора на рачуноводственом фонду 01; Преглед прихода, примитака, расхода и издатака на рачуноводственим фондовима од 01 до 05; Преглед имовине, обавеза и извора са стањем на дан 31.12.2023. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, образложења уз обрасце годишњег финансијског извјештаја и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, финансијски извјештаји Агенције за аграрна плаћања Републике Српске истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2023. године; приходе, примитке, расходе и издатке, као и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 – 2810. Наша одговорност за провођење ревизије је детаљније описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 – Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Према Правилнику о финансијском извјештавању буџетских корисника финансијске извјештаје Агенције за аграрна плаћања Републике Српске чине табеларни прегледи наведени у нашем извјештају. Усвојени оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској подразумева да се све трансакције, процјене и политике одмјеравају у односу на усаглашеност са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор.

Ревизијски налази и закључци о фер и истинитој презентацији финансијских извјештаја Агенције за аграрна плаћања Републике Српске се ослањају на прописани оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској.

Због чињенице да се у предметним финансијским извјештајима не презентује финансијски резултат, не изражавамо мишљење о финансијском резултату за 2023. годину.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања, довољни и одговарајући да нам пруже основу за наше мишљење.

Као што је наведено под тачката 6.1.2.1. и 6.2.3. овог Извјештаја:

Прецијењене су субвенције, а потцијењени расходи по основу коришћења робе и услуга, текући и капитални грантови и трансфери између и унутар јединица власти у најмањем износу од 11.209.776 КМ. Сходно наведеном, прецијењене су обавезе по основу субвенција, а потцијењене су обавезе из пословања, обавезе за грантове и обавезе по основу трансфера између и унутар јединица власти, јер расходи по основу додјеле средстава за подстицање развоја пољопривреде и села и обавезе нису класификовани у складу са чланом 79., 81., 84., 92., 94., 95., 102. и 103. Правилника о

буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор, односно прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у образложењима уз обрасце годишњих финансијских извјештаја; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као последица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија, такође, укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 24.06.2024. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење

Уз ревизију финансијских извјештаја Агенције за аграрна плаћања Републике Српске за 2023. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима Агенције за аграрна плаћања Републике Српске за 2023. годину су, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је, такође, одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Агенције за аграрна плаћања Републике Српске обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Агенције за аграрна плаћања Републике Српске.

Бања Лука, 24.06.2024. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) планирање и извршење буџета по основу средстава за подстицање развоја пољопривреде и села врши уз примјену економске класификације прописане одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;
- 2) у Образложењима уз финансијске извјештаје објелодањују информације сходно захтјевима MPC-JC 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 53), MPC-JC 19 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (параграф 100) и члану 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) у циљу успостављања система финансијског управљања и контроле сачини књига пословних процеса, регистар ризика и стратегија управљања ризицима у складу са чланом 8. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и тачком 22. и 33. Упутства о начину успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о извршењу Буџета Републике Српске за 2023. годину и Одлука о усвајању Ребаланса Буџета за 2023. годину;
- Закон о трезору;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској, члан 4, 9-11;
- Закон о обезбјеђењу и усмјеравању средстава за подстицање развоја пољопривреде и села;
- Закон о пољопривреди;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о државним службеницима;
- Закон о раду, члан 32-39, 204-207.;
- Закон о платама запослених у органима управе Републике Српске;
- Закон о доприносима;
- Закон о порезу на доходак, Глава I-IV, VI, X, XII и XIII;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида, члан 26. и 27.;
- Уредба о канцеларијском пословању републичких органа управе;
- Одлука о утврђивању цијене рада;
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској;
- Правилник о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле;
- Правилник о јединственим правилима и процедури јавне конкуренције за запошљавање и постављање државних службеника;
- Правилник о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога;
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Агенцији за аграрна плаћања;
- Правилник о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села;
- Правилник о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за капиталне инвестиције у пољопривредној производњи у 2023. години;
- Правилник о условима и начину остваривања подршке за санацију штете и спровођење мјера сузбијања и искорјенивања афричке куге свиња;
- Правилник о начину израде и садржају кадровског плана у републичким органима управе;
- Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле;
- Посебни колективни уговор за запослене у органима управе Републике Српске.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Агенција за аграрна плаћања Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) је основана као републичка управна организација у складу са чланом 39. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 115/18, 111/21, 15/22, 56/22, 132/22 и 90/23), а у складу са чланом 42. наведеног закона обавља управне и друге послове који се односе на успостављање јединственог система за сва аграрна плаћања, успостављање интегрисаног система контроле свих плаћања и сопственог рачуноводственог система, обезбјеђење транспарентности свих мјера подршке и исплата, усклађивање процедура у вези са аграрним плаћањима са процедурама и правилима Европске уније, успостављање система увезивања са другим регистрима и другим евиденцијама које се воде у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде: стварање техничког оквира за примјену система јединственог броја и система одлагања података, сарадњу са другим органима и организацијама Републике Српске у вези са размјеном процедура и података, евидентирање и рачунску обраду захтјева, исплату захтјева корисницима по основу оствареног права на подстицајна средства, чување и архивирање свих докумената, вођење евиденције о додијељеним подстицајним средствима, мониторинг и достављање извјештаја и анализа Министарству и оспособљавање кадрова да би се осигурала јединствена примјена процедура и квалитетно спровођење мјера и друге послове у складу са законима и прописима.

Агенција је у саставу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске (у даљем тексту: Министарство).

Предмет ове ревизије су појединачни финансијски извјештаји Агенције за 2023. годину сачињени на основу трансакција евидентираних у оквиру Главне књиге трезора (у даљем тексту: ГКТ) на фонду 01 (општи фонд).

Средства за финансирање рада Агенције се обезбјеђују у буџету Републике Српске.

На Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији Агенције за период 01.01 - 31.12.2023. године није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је финансијску ревизију Агенције за 2022. годину и сачинила извјештај у коме је дато осам препорука, од којих три за финансијске извјештаје и пет за усклађеност. Агенција је доставила План и програм мјера и активности за отклањање неправилности утврђених у ревизијском извјештају број РВ024-23 од 20.04.2023. године, у складу са чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 98/05 и 20/14). Увидом у релевантну документацију утврђено је да је шест препорука проведено, а двије препоруке нису проведене.

Препоруке које нису проведене се односе на примјену економске класификације при планирању и извршењу буџета по основу средстава за подстицање развоја пољопривреде и села и објелодањивање додатних информација у Образложењима уз финансијске извјештаје (тачке 5., 6.1.2.1. и 6.5. извјештаја).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста („Службени гласник Републике Српске”, бр. 97/18, 78/20, 2/21, 33/22, 95/23 и 114/23) у Агенцији је систематизовано 27 радних мјеста за 43 извршиоца (34 државна службеника и девет намјештеника).

На дан 31.12.2023. године било је запослено 39 извршилаца, од којих 36 извршилаца на неодређено вријеме (27 државних службеника и девет намјештеника), један државни службеник на одређено вријеме и два именована лица (в.д. директора и в.д. замјеника директора). У току 2023. године један извршилац је био на неплаћеном одсуству.

Кадровским планом за 2023. годину, на који је Министарство финансија Републике Српске дало сагласност, није планирано ново запошљавање у 2023. години. Током 2023. године проведена је конкурсна процедура за пријем два намјештеника на неодређено вријеме од стране Агенције за аграрна плаћања, а који су у ранијем периоду били у радном односу на одређено вријеме у Агенцији (промјена статуса).

Директора Агенције је именovala Влада Републике Српске у 2022. години Рјешењем о постављењу („Службени гласник Републике Српске”, број 60/22) на мандатни период од пет година, а који је разријешен дужности на лични захтјев и постављен за в.д. замјеника директора Агенције рјешењима о постављењу („Службени гласник Републике Српске”, бр. 103/23 и 17/24). Влада Републике Српске је именovala в.д. директора Агенције три пута по три мјесеца рјешењима о постављењу („Службени гласник Републике Српске”, бр. 103/23, 17/24 и 42/24).

У складу са Рјешењем о именовању комисије за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2023. године, извршен је попис и евидентирање резултата пописа имовине и обавеза. Ревизијским испитивањем провођења истог нису утврђене неусклађености са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске”, бр. 45/16 и 113/21).

Интегрални рачуноводствени систем за сва аграрна плаћања, као подршка за евидентирање и рачунску обраду захтјева за подстицајна средства и евиденције о додијељеним и плаћеним подстицајима, те обезбјеђење контроле и транспарентности свих реализованих мјера подршке и извршених исплата, није успостављен. Помоћне евиденције додијељених подстицајних средстава и евиденција жалби изјављених на донесена рјешења по основу субвенција на нивоу Агенције, воде се у ексел табелама.

Према писаној информацији за потребе ревизије, у Министарству се реализује „Пројекат унапређења отпорности и конкурентности сектора пољопривреде” у оквиру којег је дефинисана подкомпонента „Унапређење пољопривредних информационих система” која ће подржати довршетак мреже рачуноводствених података, комплетирање регистра фарми, побољшање функционалности система различитих регистара, укључујући идентификацију и регистрацију животиња, јачање пољопривредног информационог система, развијање система идентификације земљишних парцела, а један од предвиђених модула је и софтвер за обраду захтјева за подстицаје. Почетак имплементације, након измјена кредитног споразума са Свјетском банком, се очекује до краја 2024. године.

У 2023. години, министар пољопривреде, шумарства и водопривреде је на основу Закона о обезбјеђењу и усмјеравању средстава за подстицање развоја пољопривреде и села („Службени гласник Републике Српске”, бр. 43/02, 44/02 и 106/09) и Закона о пољопривреди („Службени гласник Републике Српске”, бр. 70/06, 20/07, 87/07 и 71/09) донио Правилник о условима и начину остваривања новчаних

подстицаја за развој пољопривреде и села („Службени гласник Републике Српске“, бр. 11/23, 26/23, 48/23, 55/23, 68/23, 70/23, 82/23, 92/23, 95/23, 102/23, 103/23 и 11/24) и Правилник о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за капиталне инвестиције у пољопривредној производњи у 2023. години („Службени гласник Републике Српске“, број 20/23).

Код додјеле средстава подстицаја за премије за приплодне крмаче, приплодне козе и овце и премије по музном грлу, рјешења по захтјевима корисника средстава су донесена са кашњењем од преко два мјесеца у односу на рокове утврђене чланом 2. став (6), 10. став (5), 11. став (8) и 17. став (3) Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села.

У циљу санирања штете и спровођењу мјера сузбијања и искорјењивања афричке куге свиња, Управни одбор Компензационог фонда Републике Српске (у даљем тексту: Управни одбор) одобрио је по основу три закључка износ од 7.000.000 КМ. Реализација средстава (плаћање) је вршена преко Компензационог фонда Републике Српске у износу од 6.999.919 КМ. Закључцима Управног одбора од 14.07.2023. године и 08.09.2023. године одобрена су средства за подршку пољопривредним произвођачима у 2023. години за еутаназу заражених свиња у укупном износу од 5.000.000 КМ. Агенција је одобрила 855 захтјева за новчане подстицаје за 14.373 грла у складу са условима прописаним Правилником о условима и начину остваривања подршке за санацију штете и спровођење мјера сузбијања и искорјењивања афричке куге свиња („Службени гласник Републике Српске“, бр. 64/23, 65/23, 66/23 и 92/23). У односу на висину средстава предвиђених чланом 2. поменутог Правилника, из средстава Компензационог фонда Републике Српске исплаћено је више 2.000.000 КМ на име остваривања поменуте подршке, а у складу са поменутиим Закључком од 08.09.2023. године. Закључком Управног одбора од 21.07.2023. године одобрена је исплата средстава за потребе подршке санацији штете узроковане афричком кугом свиња према којем су исплаћена средства у износу од 333.086 КМ за ветеринарске мјере санације жаришта и 1.666.833 КМ за откуп свиња са зараженог подручја сходно члану 2. и 3а. поменутог Правилника. Закључени су уговори о откупу и клању свиња са ЗП Комерц д.о.о. Бијељина и Глобус д.о.о. Бијељина од 24.07.2023. године.

Контролу одобравања и коришћења подстицајних средстава као редовну активност врши одјелење за теренску контролу које је за 2023. годину реализовало активности везано за шест мјера подршке. Надзор и контролу намјенског коришћења подстицајних средстава врше и Републичка управа за инспекцијске послове и инспекције јединица локалне самоуправе посредством пољопривредне, ветеринарске и тржишне инспекције. Према извјештају Републичке управе за инспекцијске послове од 16.01.2024. године републички и општински пољопривредни инспектори су у току 2023. године извршили укупно 490 контрола коришћења средстава подстицаја у оквиру којих је контролисано 1.569 мјера за подстицаје одобрене у 2022. години. У оквиру 13 контрола је наложено отклањање неправилности, док је код три наложен поврат средстава.

Јединица за интерну ревизију је организационо успостављена Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста. Радно мјесто руководиоца Јединице за интерну ревизију је попуњено, док радно мјесто интерног ревизора није попуњено. У току 2023. године, обављено је пет интерних прегледа по основу којих су сачињена три извјештаја интерне ревизије и два накнадна прегледа провођења препорука интерне ревизије.

У Агенцији није у потпуности успостављен систем финансијског управљања и контроле у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16) и подзаконским актима. Рјешењем директора од 13.11.2023. године именовано је лице задужено за финансијско управљање и контролу сходно члану 14. поменутог закона.

Агенција је сачинила годишњи извјештај, електронским попуњавањем обрасца Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2023. годину, у складу са роком дефинисаним чланом 8. став (6) Правилника о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске”, број 1/22). Изјаве у вези достигнутог степена развоја система интерних финансијских контрола и планираним мјерама за успостављање достигнутог нивоа развоја система интерних финансијских контрола, које се достављају уз годишњи извјештај за 2023. годину, су сачињене у законским роковима. Планом рада за успостављање и развој система финансијског управљања и контрола за 2024. годину предвиђено је комплетирање књиге пословних процеса, израда регистра ризика и доношење стратегије управљања ризицима сходно тачки 22. и 33. Упутства о начину успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17) и члану 8. став (2) Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске.

Агенција није примијенила систем двојног потписа, што није у складу са чланом 9. став (3) тачка 3) Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске, којим је прописано да се контролне активности нарочито односе на систем двојног потписа у коме ниједна обавеза не може бити преузета или извршено плаћање без потписа руководиоца субјекта и руководиоца финансијске службе или другог овлашћеног лица.

Сходно горе наведеном, као и у тачкама 6.1.2.1., 6.2.3. и 6.5. извјештаја, успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио истинито и фер извјештавање.

Препоручује се директору да обезбиједи да се у циљу успостављања система финансијског управљања и контроле сачини књига пословних процеса, регистар ризика и стратегија управљања ризицима у складу са чланом 8. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и тачком 22. и 33. Упутства о начину успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле.

4. Набавке

Планом јавних набавки и измјенама плана за 2023. годину планирано је 16 поступака јавних набавки робе и услуга у укупном износу од 128.000 КМ без урачунатог пореза на додату вриједност. Планиране су набавке робе (31.000 КМ), услуга (25.000 КМ) и неприоритетних услуга из Анекса 2 Закона о јавним набавкама (72.000 КМ).

Према извјештају о реализацији у току 2023. године реализовано је 15 поступака јавних набавки укупне уговорене вриједности 123.724 КМ, од тога 13 директних споразума (52.728 КМ), један поступак набавке услуга из Анекса 2 Закона (69.996 КМ) и један резервисани уговор (1.000 КМ). Највећим дијелом набавке се односе на набавку поштанских услуга, канцеларијског материјала, горива, тонера, штампача и компјутерске опреме, услуга одржавања возила и осигурања радника и возила.

Ревизијским испитивањем је обухваћено пет поступака јавних набавки и то четири директна споразума и поступак набавке услуга из Анекса 2 Закона укупне уговорене вриједности од 97.938 КМ, што представља 79% укупно реализованих јавних набавки. Испитане су набавке канцеларијских потрепштина (9.908 КМ), горива (9.616 КМ), тонера (5.928 КМ), штампача и компјутерске опреме (2.490 КМ) и поштанских услуга (69.996 КМ).

Код ревизијом обухваћених набавки, нису утврђене неусклађености са Законом о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Агенција је припрему и израду буџетског захтјева за 2023. годину извршила у складу са инструкцијама Министарства финансија Републике Српске у формату програмског буџетирања. Агенција је у законском року доставила Министарству финансија Републике Српске, по Инструкцији 1 за буџетске кориснике, приједлог приоритета за 2023. годину, а по Инструкцији 2, буџетски захтјев за 2023. годину, Нацрт кадровског плана за 2023. годину и захтјев за додатна буџетска средства за 2023. годину.

Према Одлуци о усвајању Буџета за 2023. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 112/22) Агенцији је одобрен буџетски оквир у износу од 181.591.900 КМ. Према Одлуци о усвајању Ребаланса буџета за 2023. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 99/23) Агенцији је одобрен буџетски оквир у износу од 181.582.200 КМ, а односи се на расходе за лична примања (1.389.000 КМ), расходе по основу коришћења робе и услуга (144.700 КМ), расходе финансирања и друге финансијске трошкове (500 КМ), субвенције (180.000.000 КМ), издатке за нефинансијску имовину (5.000 КМ) и остале издатке (43.000 КМ).

Након Ребаланса буџета, проведено је пет реалокација средстава (три по основу рјешења министра пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске у износу од 35.100 КМ и двије по основу рјешења предсједника Владе Републике Српске у износу од 37.000 КМ).

Планирање буџета по основу субвенција није извршено у складу са економском класификацијом прописаном чланом 94. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, бр. 98/16, 115/17, 118/18 и 97/23), а што је детаљније објашњено у тачки 6.1.2.1. извјештаја.

У складу са чланом 8. став (3) Закона о обезбјеђењу и усмјеравању средстава за подстицање развоја пољопривреде и села, Одлукама Владе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 10/23, 43/23, 100/23 и 21/24) је усвојен План коришћења средстава за подстицање развоја пољопривреде и села за 2023. годину чиме су средства распоређена за подршку текућој производњи у висини од 93.165.452 КМ, подршку дугорочном развоју у висини од 75.837.190 КМ и системске мјере у висини од 10.996.138 КМ.

Препоручује се директору да обезбиједи да се планирање буџета по основу средстава за подстицање развоја пољопривреде и села врши уз примјену економске класификације прописане одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6. Финансијски извјештаји

Агенција има статус буџетског корисника и извјештавање врши у складу са чланом 46. и 47. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, бр. 15/17 и 17/22), те је сачинила прописане обрасце годишњих извјештаја Образац 2.01 – Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственом фонду 01, Образац 3а – Преглед прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственим фондовима 01 до 05, Образац 4а – Функционална класификација расхода и нето издатака за нефинансијску имовину исказаних у ГКТ, Образац 5а – Преглед имовине, обавеза и извора исказаних у ГКТ и писано Образложење уз финансијске извјештаје.

Агенција није извршила исправку грешака из претходне године корекцијом колоне „претходна година“ у финансијским извјештајима за 2023. годину како је прописано

чланом 115. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, бр. 115/17 и 118/18) и инструкцијом Министарства финансија Републике Српске од 09.03.2020. године (тачка 2. извјештаја).

6.1. Приходи и примици, расходи и издаци

У Прегледу прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственим фондовима 01 до 05, Агенција је исказала укупне приходе и примитке у износу од 101.932 КМ и укупне расходе и издатке у износу од 181.592.154 КМ.

Извршење буџета (буџетски расходи и издаци) за 2023. годину је исказано у износу од 181.580.674 КМ, што је у нивоу буџетског оквира одобреног Ребалансом буџета. На појединим позицијама извршење буџета је више у односу на буџетски оквир одобрен Ребалансом буџета, а исто је покривено дозвољеним реалокацијама буџетских средстава (тачка 5. извјештаја).

6.1.1. Приходи и примици

Укупни приходи и примици су исказани у износу од 101.932 КМ, а чине их непорески приходи, приходи обрачунског карактера и остали примици.

Непорески приходи су исказани у износу од 64.640 КМ, а чине их приходи по основу поврата ненамјенски утрошених средстава по основу датих субвенција.

Остали примици су исказани у износу од 37.189 КМ, а чине их примици од рефундација по основу породилјског одсуства од Јавне установе Јавни фонд за дјечију заштиту Републике Српске у износу од 29.174 КМ и примици од Фонда здравственог осигурања Републике Српске у износу од 8.015 КМ.

6.1.2. Расходи и издаци

Укупни расходи и издаци су исказани у износу од 181.592.154 КМ, а односе се на расходе (181.536.375 КМ) и издатке (55.779 КМ). Расходе чине текући расходи и расходи обрачунског карактера.

6.1.2.1. Текући расходи

Текући расходи су исказани у износу од 181.524.895 КМ, а чине их расходи за лична примања запослених (1.359.966 КМ), расходи по основу коришћења робе и услуга (166.088 КМ), расходи финансирања и други финансијски трошкови (60 КМ) и субвенције (179.998.781 КМ).

Расходе за лична примања запослених чине расходи за бруто плате запослених (1.231.350 КМ), расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (50.619 КМ), расходи за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (64.518 КМ) и расходи за отпремнине и једнократне помоћи (13.478 КМ).

Расходе за бруто плате запослених чине расходи за основну плату (753.176 КМ), увећања основне плате по основу радног стажа (35.067 КМ), порез на доходак (59.222 КМ) и доприноси на плату (383.885 КМ).

Расходе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада чине расходи за накнаде за превоз на посао и са посла (19.920 КМ), расходи за јубиларну награду (3.104 КМ), награде за посебне резултате у раду (2.800 КМ), дневнице за службена путовања у земљи и иностранству (12.320 КМ), пензијски допринос за добровољно пензијско осигурање на терет послодавца (8.700 КМ), те припадајући порез и доприноси на награде (3.775 КМ).

Плате и остала лична примања запослених дефинисани су Законом о платама запослених у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 66/18, 105/19, 119/21, 68/22 и 132/22) и Посебним колективним уговором за запослене у органима управе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 79/23).

Расходе за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата чине расходи за накнаду плата за вријеме боловања који се не рефундирају (30.440 КМ), за накнаду плата за вријеме породилског одсуства који се не рефундирају (4.041 КМ), за накнаду плата за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада који се не рефундирају-порез на доходак (3.561 КМ), за увећање накнаде плата по основу радног стажа за вријеме боловања, родитељског и другог одсуства које се не рефундирају (1.007 КМ) и за збирне доприносе на накнаду плата које се не рефундирају (25.469 КМ).

Расходе за отпремнине и једнократне новчане помоћи чине расходи за новчане помоћи приликом рођења дјетета (6.336 КМ), новчане помоћи у случају смрти члана уже породице (3.178 КМ), новчане помоћи у случају теже болести или инвалидности (3.175 КМ), порез (162 КМ) и доприноси на накнаде (627 КМ).

Расходе по основу коришћења робе и услуга чине расходи по основу закупа (16.406 КМ), утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга (78.878 КМ), за режијски материјал (24.797 КМ), за текуће одржавање (5.201 КМ), путовања и смјештаја (22.513 КМ), стручне услуге (8.738 КМ) и остали некласификовани расходи (9.555 КМ).

Расходе по основу закупа чине расходи за закуп пословних просторија за смјештај архиве Агенције.

Расходе по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга највећим дијелом чине расходи за поштанске услуге (63.904 КМ), услуге коришћења мобилног телефона (5.106 КМ), фиксног телефона (5.112 КМ) и премјештаја и селидбе (4.300 КМ).

Закључен је Уговору о вршењу услуга преноса поштанских пошиљака у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају од 04.10.2023. године.

Признавање права на трошкове мобилних телефона је дефинисано Рјешењем о признавању права на трошкове мобилних телефона у Агенцији од 11.12.2023. године којим су утврђени мјесечни лимити потрошње по корисницима.

Расходе за режијски материјал највећим дијелом чине расходи за компјутерски материјал (9.481 КМ), обрасце и папир (5.528 КМ), регистраторе, фасцикле и омоте (6.408 КМ) и канцеларијска помагала (2.070 КМ).

Расходе за текуће одржавање највећим дијелом чине расходи за текуће одржавање превозних средстава (4.474 КМ).

Расходе по основу путовања и смјештаја чине расходи по основу смјештаја и хране на службеном путовањима у земљи (6.497 КМ), утрошка нафте (10.562 КМ) и бензина (3.403 КМ).

Агенција располаже са четири службена возила, а коришћење службених возила регулисано је Правилником о условима и начину коришћења службених возила у Агенцији из 2011. године и дефинисаним нормативом потрошње горива. Набавка горива у 2023. години вршена је од добављача „Нестро петрол“ а.д. Бања Лука по проведеном поступку набавке и закљученом уговору.

Расходе за стручне услуге највећим дијелом чине трошкови одржавања лиценци (4.467 КМ) и услуге одржавања рачунара и биро опреме (1.233 КМ).

Остале неklasификоване расходе највећим дијелом чине расходи по основу репрезентације (5.083 KM) и доприноса за професионалну рехабилитацију инвалида (2.719 KM). Правилником о коришћењу средстава која се признају као трошкови репрезентације у Агенцији из 2010. године утврђен је начин коришћења средстава за службене потребе.

Субвенције су исказане у износу од 179.998.781 KM и односе се на подстицајна средства, премије и регресе из средстава за подстицање развоја пољопривреде и села, а које се реализују кроз подршку текућој производњи, капиталним инвестицијама, руралном развоју и системске и остале мјере подршке.

Подршка текућој производњи је реализована у износу од 93.165.452 KM, а односи се на директну подршку сточарској производњи (60.853.357 KM) и биљној производњи (32.312.095 KM).

Директну подршку сточарској производњи чине премије за приплодну стоку (7.860.738 KM), млијеко (31.799.632 KM), по грлу за музна грла (10.368.940 KM), производњу меса (8.983.737 KM), подршку пчеларској производњи (1.680.710 KM) и подршку развоју коњарства (159.600 KM).

Премије за приплодну стоку највећим дијелом чине премије за приплодне јунице (1.162.500 KM), крмаче (2.265.200 KM), козе и овце (2.416.100 KM) и за систем узгоја крава-теле (1.252.400 KM).

Премије за производњу меса чине премије за утовљену јунад (2.825.000 KM), свиње (2.986.662 KM) и бројлере (2.704.803 KM).

Директну подршку биљној производњи чине премије за произведено и продато воће и поврће, љековито и ароматично биље (6.626.645 KM), регрес по хектару сјетвене површине за стрна жита (11.371.463 KM), регрес по хектару сјетвене површине за соју, сунцокрет и уљану репицу (1.114.836 KM), регрес по хектару за дизел гориво (10.363.669 KM), сјеменски материјал (1.245.854 KM), садни материјал (431.229 KM) и органску производњу (1.009.155 KM).

Премија за произведено и продато воће и поврће, љековито и ароматично биље највећим дијелом се односи на премију за произведено и продато воће (4.018.364 KM) и поврће (1.996.982 KM).

Подршка капиталним инвестицијама је реализована у износу од 75.837.190 KM, а односи се на набавку пољопривредне механизације (42.672.335 KM), инвестиције у сточарској производњи (9.041.314 KM), инвестиције у биљној производњи (2.711.585 KM), инвестиције за складиштење и прераду пољопривредних производа (9.284.500 KM), инвестиције у изградњи и опремању рибњака (212.368 KM), подршку samozapoшљавању дипломираних инжењера пољопривреде (757.045 KM), пословним активностима удружења жена (99.867 KM), samozapoшљавању жена (289.817 KM), пословним активностима пољопривредних задруга и кластера (999.961 KM), откупу пољопривредних производа (999.521 KM), информисање корисника и промоцију сектора пољопривреде (385.743 KM), преносу знања и вјештина у пољопривреди (229.699 KM), увођење технолошких иновација (168.848 KM), модернизацији система противградне одбране (4.327.770 KM), мелиоративне мјере унапређења пашњака (37.729 KM), развојним центрима (488.400 KM), заједничким пројектима Владе Републике Српске и Општине Сребреница (100.000 KM), стандардизацији и брендирању (49.541 KM), пројектима руралног развоја (2.128.324 KM), капиталним инвестицијама у ловству (729.753 KM) и очувању аутохтоних раса (123.070 KM).

Системске и остале мјере подршке су реализоване у износу од 10.996.138 KM, а односе се на заштиту здравља животиња (2.874.263 KM) и заштиту здравља биљака и атестирање прскалица (686.230 KM), мониторинг пестицида (100.000 KM), те мјере подршке производњи сјемена за вјештачко осјемењивање у говедарству (249.999

КМ), узгојно-селекцијском раду (63.592 КМ), контролу квалитета млијека (1.209.623 КМ), опремању лабораторија (199.447 КМ), суфинансирању премије осигурања примарне пољопривредне производње (905.694 КМ), анализи контроле плодности земљишта (141.500 КМ), контроли квалитета сточне хране (224.910 КМ), вођењу и одржавању регистра пољопривредних газдинстава и eFARM система контроле (1.215.494 КМ), изради стратешких и програмских докумената (253.400 КМ), Пољопривредном задружном савезу Републике Српске (116.600 КМ), унапређењу, заштити и развоју рибљег фонда и рад рибочуварске службе (100.679 КМ), вођењу рачуноводствених података за пољопривредна газдинства (31.500 КМ), те средства за ванредне потребе и помоћи (2.383.016 КМ) и жалбе (240.191 КМ).

Мјере за заштиту здравља животиња највећим дијелом се односе на мјере подршке за евидентирање газдинстава и животиња у Ветеринарски информациони систем (1.347.849 КМ), дијагностичке мјере заштите здравља животиња (333.105 КМ), мониторинг на слинавку и шап (136.913 КМ), спровођење програма надзора на класичну кугу свиња и афричку кугу свиња (230.545 КМ), мјере вакцинације против антракса (231.187 КМ), те подстицајна средства за инвестиције у унапређење ветеринарске дјелатности (199.864 КМ) и рад Канцеларије за унос података о пољопривредним газдинствима и животињама (297.360 КМ).

Правилником о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села и Правилником о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за капиталне инвестиције у пољопривредној производњи у 2023. години дефинисани су услови и поступци за остваривање права на новчане подстицаје, поступци за њихово остваривање, врста, висина и начин исплате новчаних подстицаја, обавезе корисника новчаних подстицаја након њиховог примања, рокови, те потребна документација и обрасци. Обрачунски период за обрачун подстицаја за 2023. годину у складу са чланом 3. став (3) Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села, траје од истека рока за подношење захтјева за подстицајне мјере из 2022. године, па до истека рока за подношење захтјева за подстицајне мјере у 2023. години (повезивање периода).

У току 2023. године, по свим мјерама подршке поднесено је укупно 29.638 појединачних захтјева, од чега је 26.423 захтјева позитивно ријешено, док је 3.215 захтјева одбијено због неиспуњености услова.

Влада Републике Српске је дала сагласност на План коришћења средстава за подстицање развоја пољопривреде и села у 2023. години и измјене Плана („Службени гласник Републике Српске”, бр. 10/23, 43/23, 100/23 и 21/24) у износу од 180.000.000 КМ према којем су реализована средства за мјере подршке текућој производњи (93.165.452 КМ), дугорочном развоју (75.837.190 КМ) и системске мјере (10.996.138 КМ). Реализација средстава за подстицање развоја пољопривреде и села код појединих мјера подршке је виша у односу на Планом предвиђена средства, за шта је обезбијеђена сагласност Владе Републике Српске, како је предвиђено чланом 5. став (3) Закона о извршењу буџета Републике Српске за 2023. годину („Службени гласник Републике Српске”, бр. 112/22 и 99/23).

У оквиру мјере подршке премије за млијеко у 2023. години, обрачуната је и исплаћена премија за млијеко за 12 мјесеци из 2023. године и премија за млијеко остварена за децембар 2022. године. Обавезе по основу премије за млијеко за 2023. годину обрачунате су у 2023. години и исплаћене до 29.02.2024. године.

Новчани подстицаји за подршку информисању корисника и промоцији сектора пољопривреде, преносу знања и вјештина у пољопривредној производњи, заштити здравља билјака и атестирању прскалица и Програм мониторинга остатака средстава за заштиту билја, евидентирању газдинстава и животиња у ВИС, рад Канцеларије за унос података, контроли квалитета млијека, контроли квалитета сточне хране,

вођење и одржавање Регистра пољопривредних газдинстава и etFARM система контроле и израда стратешких и програмских докумената су реализовани у складу са чланом 45., 46., 58., 59., 61., 64., 73., 77., 78. и 79. Правилника и одобрени корисницима са којима је Министарство закључило уговоре.

У оквиру подршке информисању корисника и промоцији сектора пољопривреде одобрени су новчани подстицаји за организовање сајмова и изложби, те наступ на изложбама и манифестацијама у области пољопривреде (Привредној комори Републике Српске 30.000 КМ, јединицама локалне самоуправе 22.000 КМ, АД „Град“ Бијељина 30.000 КМ, Пољопривредном задружном савезу 21.000 КМ и Пољопривредном факултету Универзитета у Бањој Луци 8.500 КМ), за медијске активности по основу уговора са Министарством у најмањем износу од 127.260 КМ, удружењима грађана у износу од 42.000 КМ и ЈУ Ергела Вучијак Прњавор 5.000 КМ.

У оквиру подршке преносу знања и вјештина у пољопривреди одобрени су новчани подстицаји за савјетовања и семинаре у области пољопривреде (Пољопривредном факултету Универзитета у Бањој Луци 10.000 КМ, Пољопривредном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 10.000 КМ, Фондацији Алица 30.000 КМ и Пољопривредном задружном савезу 30.000 КМ), израду развојних програма (Пољопривредном факултету Универзитета у Источном Сарајеву 30.000 КМ и Научно-воћарском друштву Републике Српске 30.000 КМ), те Удружењу грађана Центар за стратешко развојне пројекте Бања Лука за реализацију пројекта 30.000 КМ.

У оквиру мјера за заштиту здравља биљака и атестирање прскалица одобрени су новчани подстицаји за реализацију Програма из области заштите здравља биља за 2023. годину Пољопривредном факултету Универзитета у Бањој Луци (152.779 КМ), Институту за генетичке ресурсе Универзитета у Бањој Луци (228.194 КМ), ЈУ Пољопривредни институт Републике Српске (249.660 КМ), а за мјере подршке мониторингу пестицида дозначено је ЈУ Воде Републике Српске 100.000 КМ.

У оквиру мјера подршке за евидентирање газдинстава и животиња у ВИС одобрени су новчани подстицаји ветеринарским организацијама (амбулантама) овлашћеним за спровођење програма мјера здравствене заштите животиња на епизоотиолошком подручју јединице локалне самоуправе у укупном износу од 1.347.849 КМ.

Новчани подстицаји за рад Канцеларије за унос података су одобрени Ветеринарско сточарском центру а.д. Бања Лука сходно Уговору о обављању послова регистрације имања, идентификације и контроле говеда, оваца и свиња закљученим са Министарством у износу од 297.360 КМ, а односе се на бруто плате за оператере и режијске трошкове.

Новчани подстицаји за контролу квалитета млијека су одобрени Ветеринарско сточарском центру а.д. Бања Лука сходно Уговору о поступку контроле квалитета свјежег сировог млијека закљученог са Министарством од 13.03.2023. године у износу од 1.209.623 КМ, а односе се на трошкове ангажовања контролних асистената, коришћење сопственог возила, обраде података и друге припадајуће трошкове.

Новчани подстицаји за контролу квалитета сточне хране одобрени су ЈУ Пољопривредни институт Републике Српске (149.910 КМ) и Пољопривредном факултету Универзитета у Источном Сарајеву (75.000 КМ) за реализацију Програма унапређења квалитета кабасте и концентроване сточне хране.

У оквиру подршке вођења регистра пољопривредних газдинстава одобрени су новчани подстицаји за вођење Регистра пољопривредних газдинстава и Регистра корисника подстицајних средстава у Републици Српској (720.000 КМ), услуге хостовања постојећег карго система и одржавање годишње лиценце etFARM система (327.600 КМ) и испоруку линкова и мрежно одржавање Регистра пољопривредних газдинстава (167.894 КМ).

Новчани подстицаји за подршку модернизацији система противградне одбране и развојним центрима су реализовани у складу са чланом 48. и 49. Правилника на основу одлука Владе Републике Српске којима су утврђени корисници и висина новчаних подстицаја.

Јавном предузећу „Противградна превентива Републике Српске“ а.д. Градишка одобрени су новчани подстицаји у укупном износу од 4.327.770 КМ за модернизацију система противградне одбране - измирење обавеза по кредитима (3.219.770 КМ) и за подршку превентивним мјерама ради спречавања и ублажавања елементарне непогоде – града за набавку ракета (1.108.000 КМ), у складу са Одлуком Владе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, број 22/23) и чланом 15. Закона о противградној заштити („Службени гласник Републике Српске”, број 15/21).

У оквиру подршке за унапређење експериментално-едукативних и развојних центара одобрени су новчани подстицаји Пољопривредном факултету Универзитета у Бањој Луци (100.000 КМ), Институту за генетичке ресурсе Универзитета у Бањој Луци (100.000 КМ), АД „Град” Бијељина (100.000 КМ) и ЈУ Пољопривредни институт Републике Српске (100.000 КМ).

Новчани подстицаји за подршку изради стратешких и програмских докумената и за учешће у раду радних група и комисија су реализовани у складу са чланом 79. Правилника, а на основу одлука Владе Републике Српске, рјешења министра и уговора са Министарством. У оквиру поменуте мјере подршке одобрени су новчани подстицаји Природно-математичком факултету Универзитета у Бањој Луци (152.500 КМ), Пољопривредном факултету Универзитета у Бањој Луци (60.000 КМ), физичким лицима по основу уговора о сарадњи на пројектном задатку по рјешењима Министарства у укупном бруто износу од 17.065 КМ, физичким лицима по уговорима о дјелу за учешће у раду Комисије за заштиту биља Републике Српске (14.670 КМ) и другим физичким лицима по уговору о дјелу (9.168 КМ).

У оквиру подршке капиталним инвестицијама у ловству одобрени су новчани подстицаји ловачким удружењима у Републици Српској за изградњу прихватилишта за дивљач, надзорних камера, фазана, заштитних средстава, превозних средстава, службеног наоружања, хране и соли у укупном износу од 729.753 КМ.

Субвенције су прецијењене у најмањем износу од 11.209.776 КМ јер расходи по основу реализације средстава за подстицање развоја пољопривреде и села, на основу одлука Владе Републике Српске, закључених уговора о пословно-техничкој сарадњи са Министарством и по основу учешћа у раду комисија и радних група именованих рјешењем министра у наведеном износу нису класификовани у складу са чланом 94. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Према члану 94. поменутог Правилника субвенције се дозначавају искључиво произвођачима учинака (робе и услуга), а не крајњим потрошачима и имају за циљ да утичу на обим производње, цијену по којој се учинци продају или надокнаду произвођачу по неком другом основу, а дознаке средстава у циљу покрића нагомиланог дуга немају карактер субвенције. Сходно члану 92., 95., 102. и 103. поменутог Правилника, реализација наведених средстава за подстицање развоја пољопривреде и села се класификује у оквиру расхода по основу коришћења робе и услуга који се финансирају средствима за подстицање развоја пољопривреде и села у најмањем износу 1.383.656 КМ, у оквиру грантова у најмањем износу од 8.754.925 КМ и трансфера између и унутар јединица власти у најмањем износу од 1.071.195 КМ који се распоређују из средстава за подстицање развоја пољопривреде и села, а који имају за циљ да помогну у обављању редовних активности или специфичне групе активности (пројекта) корисника гранта односно примаоца дознаке.

Препоручује се директору да обезбиједи да се извршење буџета по основу средстава за подстицање развоја пољопривреде и села врши уз примјену економске класификације прописане одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.1.2.2. Расходи обрачунског карактера

Расходи обрачунског карактера су исказани у износу од 11.480 КМ, а односе се на набавну вриједност реализованих залиха ауто-гума (1.907 КМ - тачка 6.1.2.3. извјештаја), расходе по основу амортизације (9.513 КМ - тачка 6.2.1. извјештаја) и расходе резервисања по основу обавеза 60 КМ.

Агенција је обрачун амортизације вршила по прописаним стопама из Правилника о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 110/16).

6.1.2.3. Издаци

Издаци су исказани у износу од 55.779 КМ, а односе се на издатке за нефинансијску имовину у износу од 4.306 КМ и на остале издатке у износу од 51.473 КМ.

Издаци за нефинансијску имовину односе се на издатке за набавку рачунарске опреме (2.399 КМ) и издатке за залихе материјала, робе и ситног инвентара (1.907 КМ).

Остали издаци односе се на издатке за накнаде плата које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања по основу породилског одсуства (33.521 КМ) и по основу боловања за запослене који су били на боловању дуже од 30 дана (17.952 КМ).

6.2. Имовина, обавезе и извори

Укупна имовина Агенције на дан 31.12.2023. године је исказана у износу од 253.863 КМ бруто вриједности, 212.614 КМ исправке вриједности и 41.249 КМ нето вриједности, а односи се на нефинансијску и финансијску имовину.

Укупне обавезе су исказане у износу од 116.784.662 КМ, а властити извори у износу од 2.083 КМ.

6.2.1. Нефинансијска имовина

Нефинансијска имовина на дан 31.12.2023. године је исказана у износу од 226.444 КМ бруто вриједности, 212.614 КМ исправке вриједности и 13.830 КМ нето вриједности, а односи се на опрему и нематеријалну произведену имовину.

Смањење укупне вриједности нефинансијске имовине у сталним средствима у нето износу од 7.175 КМ резултат је обрачунатих трошкова амортизације (9.513 КМ - тачка 6.1.2.2. извјештаја), отписа рачунарске и канцеларијске опреме набавне вриједности 376 КМ и исправке вриједности 316 КМ (тачка 6.1.2.2. извјештаја), те повећања услед набавке рачунарске опреме у вриједности од 2.398 КМ.

Опрема је исказана у износу од 223.667 КМ бруто вриједности, 211.920 КМ исправке вриједности и 11.747 КМ нето вриједности. Нето вриједност опреме чине канцеларијска опрема (4.091 КМ) и комуникациона и рачунарска опрема (7.655 КМ).

Нематеријална произведена имовина је исказана у износу од 2.778 КМ бруто вриједности, 694 КМ исправке вриједности и 2.083 КМ нето вриједности, а у цијелости се односи на вриједност рачунарских програма за обрачун плата и кадровских евиденција. По наведеном основу, у 2023. години је извршена амортизација ревалоризационих резерви формираних у 2022. години у складу са чланом 87.

Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.2.2. Финансијска имовина и разграничења

Финансијска имовина и разграничења су исказани у износу од 27.419 КМ (брutto вриједности и нето вриједности), а односе се на краткорочна потраживања (103 КМ), остала краткорочна разграничења (6.780 КМ) и краткорочну финансијску имовину и разграничења из трансакција са другим јединицама власти (20.536 КМ).

Остала краткорочна разграничења односе се на разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаде плата за вријеме родитељског одсуства за децембар 2023. године која се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања (5.984 КМ) и разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаде плата за вријеме боловања за децембар 2023. године (796 КМ).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти односе се на потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса за здравствено осигурање (12.363 КМ) и потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса за дјечију заштиту (8.173 КМ).

Са фондовима обавезног социјалног осигурања извршено је усаглашавање отворених ставки на дан 31.12.2023. године.

6.2.3. Обавезе и разграничења

Обавезе Агенције на дан 31.12.2023. године су исказане у износу од 116.784.662 КМ, а чине их краткорочне обавезе за лична примања запослених (127.120 КМ), обавезе из пословања (51.054 КМ) и обавезе за субвенције (116.606.488 КМ).

Обавезе за лична примања запослених се односе на обавезе за бруто плате запослених и бруто накнаде плата за мјесец децембар 2023. године (113.494 КМ) и бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених (13.626 КМ).

Обавезе из пословања се односе на обавезе за набавку роба и услуга у земљи (49.705 КМ) и обавезе за порезе и доприносе на терет послодавца (1.349 КМ).

Обавезе по основу субвенција се односе на неизмирене обавезе за новчане подстицаје за развој пољопривреде и села који се реализују кроз подршку текућој производњи (45.160.663 КМ), подршку капиталним инвестицијама (65.402.724 КМ), подршку руралном развоју (1.631.654 КМ) и системске и остале мјере подршке (4.411.447 КМ).

Прецијењене су обавезе по основу субвенција у најмањем износу од 11.209.776 КМ, а потцијењене су обавезе из пословања у најмањем износу од 1.383.656 КМ, обавезе за грантове у најмањем износу од 8.754.925 КМ и обавезе по основу трансфера између и унутар јединица власти у најмањем износу од 1.071.195 КМ, што није у складу са чланом 79., 81. и 84. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике (тачка 6.1.2.1. извјештаја).

Агенција је путем проведених шест мултилатералних компензација у 2023. години измирила обавезе у износу од 2.374.135 КМ, а до рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја измирене су обавезе доспјеле на дан 31.12.2023. године у износу од 24.466.016 КМ.

6.2.4. Властити извори

На дан 31.12.2023. године Агенција је исказала властите изворе у износу од 2.083 КМ, а односе се на резерве формиране по основу процјене нематеријалне имовине - рачунарског програма (тачка 6.2.1. извјештаја).

6.3. Ванбилансна евиденција

У Агенцији није било пословних догађаја који би захтијевали евидентирање на ванбилансним позицијама на дан 31.12.2023. године.

6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

У Образложењу уз финансијске извјештаје за 2023. годину објелодањено је да у току 2023. године Агенција није водила судске спорове, а корисници новчаних подстицаја су изјавили укупно 464 жалбе на донесена рјешења по основу субвенција у периоду од 2021-2023. године, од чега је првостепени орган усвојио 350 жалби, а Министарству као другостепеном органу је прослијеђено 185 жалби (тачка 6.5. извјештаја).

6.5. Образложења уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за 2023. годину сачињена су и писана Образложења која пружају неопходне опште податке о Агенцији, информације о основама за састављање финансијских извјештаја и примијењеним рачуноводственим политикама и прописима за израду годишњег обрачуна. Међутим, нису извршена објелодањивања потребних додатних информација везано за посљедњу измјену Плана подстицаја за 2023. годину, структуру обавеза за лична примања и упоредним износима из претходног периода, те потпуних информација о броју изјављених жалби и фазама поступака по жалбама, у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, параграфом 53 МРС-ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја и параграфом 100 МРС-ЈС 19 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина.

Препоручује се директору да обезбиједи да се у Образложењима уз финансијске извјештаје објелодањују потребне додатне информације сходно захтјевима МРС-ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 53), МРС-ЈС 19 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (параграф 100) и члану 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Ревизијски тим

Драган Зјајић, с.р.

Свјетлана Коџоман, с.р.